

ولی نصر، استاد دانشگاه جانز هاپکینز عنوان کرد

حفاظت از استقلال و مقاومت در برابر غرب

دوستون سیاست ایران

سیاست خارجی

گروه دیپلماسی/ «ولی نصر»، استاد دانشگاه جانز هاپکینز، می‌گوید جمهوری اسلامی از ابتدا بر دو اصل کلیدی بنا شده: حفاظت از استقلال و مقاومت در برابر فشارهای غرب. نویسنده کتاب استراتژی کلان ایران: تاریخ سیاسی، در گفت‌وگویی با برنامه یونیوی Downstream با تشریح درک استراتژیک ایران از امنیت ملی و نقش آن در شکل‌دهی به سیاست خارجی کشور می‌گوید: «این اصول ستون فقرات استراتژی دفاعی و اقتصادی کشور را تشکیل می‌دهند.» نصر با اشاره به تاریخ معاصر ایران می‌گوید حفظ استقلال، پیش‌شرط توسعه و پیشرفت کشور است. نصر به خودکفایی ایران در فناوری‌های دفاعی، شبکه مالی دیجیتال و تولید داخلی اشاره می‌کند و آن را نتیجه روحیه «می‌توانیم انجامش دهیم» ایرانیان می‌داند. او همچنین بر نقش استراتژی منطقه‌ای ایران تأکید دارد و معتقد است: حضور فعال ایران در لبنان، عراق و سوریه برای دو دهه متمادی مانع از حمله مستقیم اسرائیل به خاک ایران شد و باعث شد تا کشور توانایی مقابله و بازدارندگی در برابر تهدیدهای خارجی را داشته باشد.

نصر در ابتدای بحث خود گفت: جمهوری اسلامی از آغاز، چه از نظر ایدئولوژیک و چه از نظر امنیت ملی، خود را به گونه‌ای تعریف کرده که ایران باید از خود در برابر ایالات متحده و غرب محافظت کند و ایده مقاومت در برابر غرب را به عنوان شعار محوری سیاست خارجی خود قرار دهد. در ادامه، نصر در پاسخ به سؤال مجری درباره اهمیت حفظ استقلال در دیدگاه ایرانی‌ها گفت: اکنون ایرانی‌ها برای نخستین بار در بیش از دو قرن گذشته، تهران را مرکز تصمیم‌گیری و اداره کشور می‌دانند و این دستاوردی بزرگ است. او به نمونه‌های تاریخی اشاره کرد: در دهه ۱۹۵۰، اتحاد جماهیر شوروی تلاش کرد بخشی از ایران را از طریق ایجاد دو جمهوری سوسیالیستی شبه‌مستقل جدا کند، اما موفق نشد. همچنین در اوایل قرن بیستم، توافقی میان روس‌ها و بریتانیایی‌ها کشور را به دو حوزه نفوذ تقسیم کرده بود.

نصر افزود: «از نگاه ایرانی‌ها، حفظ حاکمیت پیش‌شرط توسعه است. نمی‌توان بدون استقلال و استقلال پیشرفت کرد. همین باعث شده که در ایران با افتخار از این موضع یاد شود که از سال ۱۹۷۹ تاکنون، هیچ کشوری نتوانسته بخشی از ایران را بگیرد. ایران مثل افغانستان، عراق یا لیبی نشده است.» این موضوع برای بسیاری از مردم تهران یک دستاورد بزرگ در عرصه سیاست و ژئوپلیتیک محسوب می‌شود. او همچنین به حس تاریخی آسیب‌پذیری ایرانی‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: ایرانی‌ها خود را به عنوان

تمدنی بزرگ و قدرتی منطقه‌ای می‌بینند، اما در عین حال تنها هستند؛ تنها کشور فارسی‌زبان و شیعه در منطقه که نه عرب است و نه در میان کشورهای عربی پذیرفته می‌شود. این تنهایی، در طول قرن‌ها تداوم و بقای ایران را تضمین کرده، اما هم‌زمان به معنای تنها ماندن آن نیز بوده است. حتی در جنگ ۱۲ روزه، ایران بدون حمایت چین، روسیه یا کشورهای عربی بوده است.

خودکفایی و تاب‌آوری: دستاورد ایران

در بخشی از این گفت‌وگو، مجری با اشاره به توانمندی‌های داخلی ایران تأکید کرد: «ایرانی‌ها می‌گویند ممکن است اقتصاد مصرف‌گرایی پیشرفته مانند ترکیه یا دسترسی به خودروهای آمریکایی مانند سعودی‌ها نداشته باشیم، اما در زمینه فناوری‌های حیاتی برای دفاع، مثل موشک‌های بالستیک یا تجهیزات نظامی، ایران به خودکفایی رسیده و همه آنچه نیاز دارد، تولید داخلی است.» مجری همچنین ادامه داد: «این توانمندی به ایران امکان می‌دهد حتی در مواجهه با اسرائیل که دارنده سلاح هسته‌ای است، تاب‌آوری قابل توجهی داشته باشد. در جریان جنگ، ایران موفق شد به نقطه‌ای برسد که موشک‌های رهگیر اسرائیل تمام شد و آنها مجبور به توقف عملیات شدند. این دستاورد بزرگ، با وجود محدودیت‌های اقتصادی و فقدان متحد طبیعی، نشان‌دهنده موفقیت چشمگیر صنعت دفاعی و نظامی ایران است.» نصر در پاسخ به این موضوع گفت: بله، درست



ایرانی‌ها دیگر به عنوان افراد دنباله‌رو غرب نیستند. آنها این اعتماد به نفس را دارند که بدون غرب می‌توانند دوام بیاورند و کارهای خودشان را انجام دهند.

در عرصه نظامی نیز این بدان معناست که ایران می‌تواند در برابر آمریکا مقاومت کند و با تجربه ۴۰ سال گذشته، راه خود را پیدا کرده و ادامه داد

و اساساً اقتصاد بدون پول نقد دارد. برای هر چیزی که در غرب وجود دارد، نسخه ایرانی ساخته شده است: نسخه ایرانی آمازون، اوبر، نتفلیکس و سایر خدمات، همه داخلی و خودساخته هستند. این همان چیزی است که روس‌ها پس از تحریم‌ها از ایران یاد گرفتند. هیچ یک از کمک‌های چین یا روسیه، جنگ را نجات نداد؛ همه دستاوردها داخلی بودند.

این موفقیت‌ها تصادفی نبوده‌اند. ایران از یک راه‌اندازی چین یا روسیه، جنگ را نجات نداد؛ همه دستاوردها داخلی بودند. این موفقیت‌ها تصادفی نبوده‌اند. ایران از یک راه‌اندازی چین یا روسیه، جنگ را نجات نداد؛ همه دستاوردها داخلی بودند. این موفقیت‌ها تصادفی نبوده‌اند. ایران از یک راه‌اندازی چین یا روسیه، جنگ را نجات نداد؛ همه دستاوردها داخلی بودند.

ایرانی‌ها دیگر به عنوان افراد دنباله‌رو غرب نیستند. آنها هنوز مد روز غرب را دنبال می‌کنند، اما اعتماد به نفس دارند که بدون غرب می‌توانند دوام بیاورند و کارهای خودشان را تمام دهند. در عرصه نظامی نیز این بدان معناست که ایران می‌تواند در برابر آمریکا مقاومت کند و با تجربه ۴۰ سال گذشته، راه خود را پیدا کرده و ادامه داد.

نوآوری دفاعی در طراحی استراتژی نظامی

یکی از نکات جالب درباره نوآوری در ایران این است که کشور در زمینه تفکر راهبردی بسیار خلاق عمل می‌کند، زیرا نمی‌تواند یک ارتش

کلاسیک داشته باشد و از دکترین نظامی سنتی پیروی کند. ایران نیروی هوایی کلاسیک ندارد، با این حال دیدگاهی گسترده و نوآورانه درباره نحوه دفاع از خود دارد و مجبور است در روش دفاعی خود خلاقانه عمل کند.

ریشه‌های این نوآوری به جنگ ایران و عراق بازمی‌گردد. برای نسل رهبری سپاه پاسداران و نیروهای امنیتی، که بسیاری از آنها هنوز فعال هستند، این جنگ حکم مدرسه نظامی را داشت. در آن دوران، آنها آموزش دیدند و تجربه کسب کردند.

مثلاً ژنرال قاسم سلیمانی هیچ آموزش کلاسیک نظامی ندید و به عنوان داوطلب ۱۷ساله به جنگ ایران و عراق پیوست؛ در گروه‌های نامنظم ضربه و فرار (hit-and-run) که بعدها به شکل سپاه پاسداران درآمدند. به این ترتیب، روش دفاع از ایران به طور مستقیم متأثر از تجربه‌های عملی سپاه است.

نصر تأکید می‌کند، سپاه پاسداران خود را نه به عنوان یک نیروی مایورانی یا تسخیرگر جهان، بلکه به عنوان ارتش ایران و نیروی دفاعی کشور می‌بیند. ارتش رسمی ایران نیز در کنار سپاه وجود دارد و با وجود بحث‌های گذشته درباره ادغام با تقویت یکی از این دو نیرو، آیت‌الله خمینی تصمیم گرفت هر دو باقی بمانند.

امروز سپاه پاسداران عملاً به نیرویی خنثه و مستقل تبدیل شده، نه نیروی ویژه مانند نیروی دریایی یا تگاوران، بلکه یک ارتش مستقل با قابلیت‌های گسترده. در نتیجه، ایران اکنون دو نیروی نظامی فعال دارد، هرچند در سطح فرماندهی همکاری و همگرایی بیشتری بین آنها برقرار شده است.

دفاع نامتقارن و محور مقاومت در استراتژی ایران

نصر توضیح می‌دهد، در ذات سپاه پاسداران این

است که دفاع از ایران باید نامتقارن باشد، زیرا کشور در دهه‌های گذشته به تانک، توپخانه، نیروی هوایی یا سامانه‌های پدافندی گسترده دسترسی نداشت. تجربه جنگ ایران و عراق نشان داد که جنگ نامنظم و خلاقانه، راهی موفق برای بیرون راندن نیروهای عراقی بود و بعداً این روش در لبنان برای درگیر و محدود کردن اسرائیل به کار رفت.

ایده اصلی این بود که مرزهای ایران قابل دفاع کامل نیست. بنابراین ایران باید در داخل عراق حضور داشته باشد تا یک حائل ایجاد و از کشور محافظت کند. نصر تأکید می‌کند که تمامی بحث‌ها در آن زمان کاملاً نظامی و راهبردی بوده و ربطی به «صادر کردن انقلاب» نداشت. هدف، و ربطی به بازگشت و بازآرایی تسلیحاتی صدام و تأمین امنیت ایران بود.

این تجربه به شکل‌گیری استراتژی حضور ایران در جهان عرب منجر شد و زمانی برجسته‌تر شد که آمریکا در سال ۲۰۰۳ به عراق حمله کرد. ایران، سوریه و نیروهای محلی تلاش کردند تا عملیات آمریکا در عراق را دشوار کنند. این اقدامات، همراه با فرماندهی ژنرال قاسم سلیمانی، باعث شد ایران بتواند حضور خود را تثبیت کرده و نقش آمریکا در منطقه را محدود کند.

نصر نتیجه می‌گیرد که ایران، همیشه در حال دفاع از خود بوده است و حضور در مناطق نزدیک اسرائیل و عراق بخشی از همین دفاع است. سپاه پاسداران و نیروهای وابسته به آن، نه تنها داعش را شکست دادند بلکه به عنوان نگهبان اصلی دفاع از ایران در خاورمیانه عمل کردند و این استراتژی، طی دو دهه موفقیت‌آمیز بوده است.

دفاع نامتقارن حضور منطقه‌ای ایران

نصر در ادامه می‌گوید: «به باور ایرانی‌ها اگر اسرائیل سه تا پنج سال پیش به ایران حمله نکرد، به دلیل همین ردپای ایران در منطقه بود. بعد از جنگ ۱۲ روزه، همه ایرانی‌ها دریافتند که باید در آنجا بچنگند، نه در مرزهای خود کشور. اگر نمی‌خواهید در مرزهای خود بچنگید، باید حضور خود را در مناطق حساس حفظ کنید.» او اضافه می‌کند که اکنون استراتژیست‌ها و ژنرال‌های اسرائیلی آشکارا اعلام می‌کنند دلیل توانایی حمله محدود اسرائیل به ایران این بوده که سایه موشک‌های حزب‌الله از مرزهای اسرائیل برداشته شده است. اسرائیل تقریباً یک دهه صرف برنامه‌ریزی عملیات اطلاعاتی پیچیده علیه حزب‌الله کرده بود تا مسیر مقابله با ایران را هموار کند. بنابراین واضح است که ایران در لبنان و سایر مناطق، نقش دفاعی و بازدارنده‌ای داشته تا اسرائیل را مشغول نگه دارد و از حمله مستقیم به خاک ایران جلوگیری کند.

تافکوت؛ نخستین پوشش محافظتی آهن اسفنجی جهان، نشانه‌ای از خودباوری ملی و توان بومی فولاد خوزستان

در سمپوزیوم فولاد ۱۴۰۴، فولاد خوزستان بار دیگر به جهان نشان داد که ایران می‌تواند از دل محدودیت‌ها، فن‌آوری‌های نوآورانه خلق کند و استانداردهای جهانی را بازتعریف نماید.



شرکت تافکو با رونمایی از نخستین پوشش محافظتی آهن اسفنجی در جهان، نه تنها یک محصول صنعتی پیشرفته معرفی کرد، بلکه اثبات کرد که ایران می‌تواند با دانش و مهندسی داخلی و بهره‌گیری از منابع انرژی در دسترس، مسیر خود را در عرصه جهانی تعیین کند و به جایگاه واقعی خود در نوآوری برسد.

تافکوت (Tafcoat) پوشش نوآورانه، حاصل تلاش مستمر مهندسان ایرانی و استفاده هوشمندانه از منابع انرژی موجود است. فن‌آوری تافکو از بازاکسیداسیون آهن اسفنجی جلوگیری می‌کند، مقاومت سایشی محصول را افزایش می‌دهد، گرد و غبار و ریزدانه‌ها را کاهش می‌دهد و خطر خودسوزی

را به صفر می‌رساند. قابلیت نگهداری طولانی‌مدت و بی‌خطر و ارتقای ظرفیت صادراتی، این فن‌آوری را به نمادی از قدرت، اعتماد و خلاقیت ایرانی تبدیل کرده است؛ فن‌آوری که نشان می‌دهد توان داخلی می‌تواند محدودیت‌ها را به فرصت، چالش‌ها را به مزیت و صنعت کشور را به نمونه‌ای جهانی بدل کند.

شرکت تافکو، به‌عنوان یکی از شرکت‌های تابعه هلدینگ فولاد خوزستان و مدیریت مرکز نوآوری هلدینگ، مسیر توسعه، صادرات محور شدن و ارتقای جایگاه بین‌المللی صنعت فولاد ایران را هموار کرده است. این موفقیت، بیش از یک محصول فناورانه است؛ پیامی ملی از خودباوری، توانمندی و اراده

جمعی ایرانیان که ثابت می‌کند کشور ما می‌تواند در هر حوزه‌ای از صنعت و فن‌آوری، پیشرو و تاثیرگذار باشد.

رونمایی از تافکوت، تصویری روشن از قدرت مهندسان ایرانی، ظرفیت بومی و باور به آینده ملی است؛ گواهی بر این که ایران نه تنها می‌تواند فن‌آوری‌های پیشرفته را خلق کند، بلکه می‌تواند مسیر توسعه صنعتی، ایمنی، کیفیت و صادرات را خود طراحی کند.



رونمایی از تافکوت، تصویری روشن از قدرت مهندسان ایرانی، ظرفیت بومی و باور به آینده ملی است؛ گواهی بر این که ایران نه تنها می‌تواند فن‌آوری‌های پیشرفته را خلق کند، بلکه می‌تواند مسیر توسعه صنعتی، ایمنی، کیفیت و صادرات را خود طراحی کند.